

УДК 632.934:633.11

Черняк М. О., аспірант

ННЦ «Інститут землеробства НААН»

E-mail: biz.cherniak@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБУР'ЯНЕННЯ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Загальна кількість бур'янів, що сформована в умовах Білоцерківської дослідно-селекційної станції представлена 17 видами бур'янів, що належать до 11 основних ботанічних родин та є типовою для посівів пшениці озимої або ж сівозміни насичених зерновими культурами. А от в осінній період росту та розвитку пшениці озимої в її агроценозі спостерігались наступні види бур'янів: мишій сизий (8,0 шт./м²), гірчак березковидний (4,9 шт./м²), гірчак почечуйний (3,5 шт./м²), лобода біла (3,3 шт./м²), талабан польовий (1,7 шт./м²), гірчиця польова (1,2 шт./м²), підмаренник чіпкий (1,2 шт./м²), фіалка польова (0,7 шт./м²), осот рожевий (0,7 шт./м²), паслін чорний (0,6 шт./м²), осот жовтий (0,4 шт./м²) та рутка лікарська (0,2 шт./м²).

В посівах пшениці озимої впродовж її вегетації найбільш масовими видами були: талабан польовий (15,1 шт./м²), мишій сизий (11,2 шт./м²), лобода біла (6,8 шт./м²), гірчак березковидний (5,6 шт./м²), фіалка польова (5,1 шт./м²) та гірчак почечуйний (4,3 шт./м²). А от найбільш численною (83%) була група дводольних видів бур'янів, а от однодольні були представлені лиш 17 % від загальної кількості сходів. А отже, найбільш актуальним питанням залишається ефективне контролювання дводольних бур'янів на посівах пшениці озимої.

Максимальні значення вегетативної маси були в таких видів як: талабан польовий (68,0

г/м²), осот рожевий (57,5 г/м²), лобода біла (53,7 г/м²) та гірчак березковидний (21,1 г/м²). А от нерівномірне випадання, хоча й достатньої кількості опадів впродовж 2018 та 2019 років дозволили суттєво відновити запаси вологи в ґрунті що й вплинуло на ріст та розвиток бур'янів. Так, в 2018 році в середньому по досліді формувалось 395,5 г/м² вегетативної маси, а в 2019 відповідно 427,7 г/м². А от максимальні параметри сухої маси були в таких видів як: талабан польовий (30,6 г/м²), осот рожевий (25,3 г/м²), лобода біла (22,3 г/м²) та гірчак березковидний (9,9 г/м²). В середньому формувалось 146,3 г/м² сухої маси бур'янів, а от мінімальні значення цього показника були в 2017 році як найменш забезпеченому вологою. А максимальні в 2019 – як такому що найкраще забезпечений вологою серед усіх років проведення наших досліджень.

В фазу осіннього куцання максимальні параметри формування проективного покриття припадали на наступні види бур'янів: лобода біла (5,6%), гірчак березковидний (5,5%), гірчак почечуйний (4,8%), талабан польовий (4,8%), мишій сизий (3,8%). В той же час зимуючі види переважно формували оптимальні для перезимівлі площі листової поверхні, а особи в перший рік вегетації мали доволі скромні розміри листового апарату та займали лише 0,9% (осот жовтий) та 1,8% (осот рожевий) в загальному проективному покритті усіх видів агрофітоценозу.

УДК 632.934:631.53.01

Чупріна К. І., начальник відділу контролю за обігом засобів захисту рослин

Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Херсонській області

E-mail: katyazahist@gmail.com

ВИБИРАЄМО ПРОТРУЙНИКИ НАСІННЯ ВІДПОВІДАЛЬНО

Захист будь-якої культури розпочинається з надійного захисту насіння. Для досягнення обраної мети у боротьбі з хворобами, збудники яких розташовані в/на насінні, необхідно обирати багатокомпонентні препарати, а у разі загрози пошкодження шкідниками - використовувати й інсектицидну домішку.

Найефективнішими є протруйники, до складу яких входять такі діючі речовини як тебуконазол, прохлораз, крезоксим-метил, тіабендазол, імазаліл, дифеноконазол, ципроконазол, металаксил, карбоксин, тирам, азоксистробин, прохлораз, флутриафол. При цьому кожна діюча речовина має свій спектр дії на патогени:

– азоксистробин – захист від іржі, борошністої роси та несправжньої борошністої роси, септоріозу;

– дифеноконазол – захист від борошністої та несправжньої борошністої роси, церкоспорозу, альтернаріозу, інших плямистостей;

– імазаліл - захист від гелмінтоспоріозної й фузаріозної гнилей;

– карбоксил – захист від сажкових хвороби та іржі;

– крезоксим-метил – захист від альтернаріозу, корневих гнилей, борошністої роси, септоріозу, іржі, сажкових хвороб, хвороб колосу;

– металаксил – захист від борошністої та несправжньої борошністої роси, церкоспорозу, альтернаріозу, інших плямистостей, корневих гнилей;

– прохлораз – захист від борошністої роси, альтернаріозу, гелмінтоспоріозу, комплексу корневих гнилей та інших плямистостей, хвороб колосу;

- тебуконазол – захист від фузаріозу, септоріозу, іржі, борошнистої роси, твердої та летючої сажки;
- тіабендазол - захист від пліснявіння насіння;
- тирам – захист від фузаріозу, септоріозу, іржі, борошнистої роси та пероноспорозу, альтернаріозу, твердої сажки, може попереджувати захворювання бактеріальні гнилі;
- флутриафол – захист від сажкових хвороб, іржі, борошнистої роси, ріжків та інших хвороб;
- ципроконазол - захист від іржі.

З метою захисту від шкідників під час протруєння насіння слід додавати протруйники, до складу яких входять:

- імідаклопрід – захист від комплексу наземних та ґрунтових шкідників;
- клотіанідин – захист від комплексу наземних шкідників;
- циперметрин – захист від комплексу ґрунтових шкідників.

Згідно з чинним законодавством, на території України повинні використовуватися тільки зареєстровані протруйники, застосування яких зазначено у «Переліку пестицидів та агрохімікатів, дозволених до використання в Україні».

УДК 004.631

Шарій В. О., молодший науковий співробітник, аспірант
Інститут зрошувального землеробства НААН України
Email: viktor.sharii@ukr.net

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

На сучасному етапі розвитку людства інформаційні технології відіграють важливу роль у всіх сферах діяльності людини, впровадження ІТ в аграрне виробництво знаходиться на досить низькому рівні відносно інших галузей, хоча рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції в більшості випадків залежить від своєчасних дій аграріїв, виявлення стану ґрунту, визначення поливної норми та строків поливу, кількості внесених добрив, адаптації технологій вирощування сільськогосподарських культур до погодних умов тощо.

Функції використання інформаційні технології: інформаційно-довідкова – створення і ведення банків просторово координованої інформації, у тому числі: створення цифрових (електронних) атласів; створення і ведення банків даних систем моніторингу, створення й експлуатація кадастрових систем; автоматизованого картографування – створення високоякісних загально географічних і тематичних карт, що задовольняють сучасні вимоги до картографічної продукції; просторового аналізу і моделювання природних, природно-господарських та соціально-економічних територіальних систем; моделювання процесів у природних, природно-господарських і соціально-економічних територіальних системах; підтримки прийняття рішень у плануванні, проектуванні та управлінні.

Проблемна орієнтація ГІС визначається спеціалізованими задачами, що обумовлюються

основними професійними агротехнологічними вимогами, нагальними в конкретний проміжок часу: – управління земельними ресурсами, земельні кадастри; – інвентаризація і облік об'єктів розподіленої виробничої інфраструктури і управління ними; – тематичне картографування; – дистанційне зондування; – гідрометеоспостереження.

Головні переваги впровадження ГІС в аграрне виробництво: точність планування та виконання робіт; автоматизація процесів для підвищення продуктивності сільськогосподарських культур і одержання високого сталого прибутку; чіткий розрахунок матеріальних ресурсів, що дозволяє запобігти зайвим витратам; оперативність, ясне бачення пробілів у роботі, значне зменшення людського фактору тощо; керування технікою – контроль використання паливно-мастильних матеріалів, відстеження переміщень сільськогосподарських техніки, управління окремим обладнанням; управління земельними ресурсами – облік земельних ділянок в контексті електронної картографії полів та земельного кадастру України; зручний доступ до даних метеостанцій.

Інформаційні технології дозволяють контролювати майже всі аспекти аграрного сектору, автоматизувати більшість процесів для підвищення продуктивності, краще планувати польові роботи, своєчасно виявляти проблемні зони та оперативно реагувати на них.